

Nikolaj Hartung Kjærby's prædiken 6. søndag efter trinitatis

Taler

Nikolaj Hartung Kjærby
Præst

Dato

11. juli 2021

Sted

Sct. Klemens og Rø Kirker

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 5, vers 20-26

1

”Vær fuldkomne”: Spred fred

”I kristne kan jo bare gøre hvad der passer jer, fordi I mener at Jesus tager
5 skraldet. Det bryder jeg mig ikke om. Det er jo ikke spor retfærdigt hvis Gud
belønner de onde på samme måde som de gode.” Omtrent sådan sagde en
muslim engang til mig. Jeg prøvede at forklare ham at det ikke ligefrem er dét
kristendommen går ud på, men uden held, for har man først én gang besluttet
10 sig for at kristne, eller muslimer for den sags skyld, eller socialdemokrater eller
borgerlige eller veganere eller jægere eller Brøndbyfans eller Trump-vælgere eller
hvilken gruppe det nu måtte være – har man først besluttet sig for at bedømme
en gruppe mennesker ud fra en karikatur af det de tror på, så kan det være
ualmindelig ubekvent at få nuanceret sin opfattelse, ikke sandt?

15 Nå, men bortset fra det, så er jeg bange for at vi kristne selv bærer en stor del af
skylden for den misforståelse af kristendommen som den unge muslim rendte
rundt med. Vi har nemlig i så mange år haft så travlt med at bekæmpe den
misforståelse at kristendommen består i et sæt regler, at vi så at sige har ladet den
anden flanke stå åben. Det er virkelig en balancekunst at holde *begge*
20 misforståelser fra døren!

For selvfølgelig skal vi blive ved med også at bekæmpe den misforståelse at vi
bliver frelst ved at gøre bestemte ting og undlade at gøre andre bestemte ting.
Netop den misforståelse har Paulus skrevet side op og side ned i Det Nye
25 Testamente imod; tænk blot på skriftsteder som ”alle har syndet og har mistet
herligheden fra Gud, og ufortjent gøres de retfærdige af hans nåde ved

forløsningen i Kristus Jesus” (Rom 3,23-24) eller ”vi ved, at et menneske ikke gøres retfærdigt af lovgerninger, men kun ved tro på Jesus Kristus” (Gal 2,16a) eller ”af den nåde er I frelst ved tro. Og det skyldes ikke jer selv, gaven er Guds.
30 Det skyldes ikke gerninger, for at ingen skal have noget at være stolt af” (Ef 2,8-9). Det er altså ikke forkert at Jesus ”tager skraldet” når vi gør noget vi ikke skulle have gjort, eller undlader at gøre noget vi skulle have gjort. ”Herren lod al vor skyld ramme ham,” står der i en profeti om Messias i Esajas’ Bog (53,6). Der hvor den unge muslim tog fejl, var da han mente at det betyder at vi som kristne
35 bare kan gøre hvad der passer os, for det er bestemt ikke tilfældet. Tværtimod har vi lige hørt at Jesus sagde: ”Hvis jeres retfærdighed ikke langt overgår de skriftkloges og farisæernes, kommer I slet ikke ind i Himmeriget.”

Hvordan hænger det sammen? Hvordan kan Det Nye Testamente det ene
40 øjeblik hævde at vi bliver frelst af nåde ved tro uden at gøre noget som helst, og det næste øjeblik at vi kun bliver frelst hvis vores retfærdighed overgår de frommeste elitejøder på Jesu tid? Det kan det fordi den retfærdighed der er tale om, er en retfærdighed som Gud *giver* os. Det var jo også det der stod i flere af de skriftsteder jeg citerede som argument mod den anden misforståelse: vi bliver
45 *gjort retfærdige* ved troen på Jesus. Der står ikke bare at vi får lov til at komme i himlen når vi dør, hvis vi tror på Jesus; nej, der står faktisk at vi bliver gjort retfærdige. Gud skaber os simpelt hen om!

Det var også det som dagens nummer to læsning handlede om. Her talte Paulus
50 om hvad der sker når vi bliver døbt, og det er faktisk ikke så lidt: ”Vi blev altså begravet sammen med ham ved dåben til døden, for at også vi, sådan som Kristus blev oprejst fra de døde ved Faderens herlighed, skal leve et nyt liv.” Den kristne frelse består altså ikke i at vi får lov til at komme i himlen når vi dør, hvis vi overholder nogle bestemte regler (som den ene misforståelse går ud på), og
55 den består heller ikke i at vi får lov til at komme i himlen når vi dør, hvis vi tror på nogle bestemte læresætninger, og/eller hvis vi tilfældigvis er døbt. Nej, den kristne frelse består i at vi allerede her og nu får et helt nyt liv, en helt ny identitet! Nærmere bestemt er det Jesu liv som vi får i stedet for vores eget. Det er dén indre forvandling som dåben er et ydre tegn på. Apostlen Peter
60 sammenligner i sit første brev endda dåben med den store oversvømmelse på Noas tid (den som i tidligere bibeloversættelser blev kaldt ”syndfloden” på grund af en fejloversættelse fra tysk, men udtrykket har hængt ved); han skriver: ”Det vand [altså syndfloden] er et billede på den dåb, som nu frelser jer; ikke en fjernelse af legemets snavs, men en god samvittigheds pagt med Gud, ved Jesus

Kristi opstandelse” (1 Pet 3,21). Den måde vores retfærdighed kommer til at overgå farisæernes og de skriftkloges på, er altså ved at vi tager imod det nye liv som Gud rækker os, i stedet for at holde fast i det gamle. Og det er dér troen kommer ind i billedet, for vi kan ikke se det nye liv, og alt for tit må vi spejde
70 meget langt efter den retfærdighed Jesus taler om, når vi betragter vores liv. Det som vi ved et Guds under *er* indeni, kan godt være meget længe om at sætte sig igennem i vores synlige liv udadtil; ja, faktisk er det en proces som først når sin fuldendelse når Jesus vender tilbage, og vi skal leve evigt sammen med ham i hans og vores fars, Guds, rige. Oven i købet vil det tit være sådan at de
75 fremskridt som vi rent faktisk gør i vores livsførelse, vil være skjult for os selv, for at vi ikke skal blive hovmodige og tro at vi er bedre mennesker end andre, sådan som farisæerne gjorde.

Når vi i dåben bliver født på ny til at være Guds børn, bliver vi også en del af et
80 nyt folk og en ny familie, nemlig Guds folk og Guds familie. Gud har haft et særligt folk lige siden han befriede israelitterne fra deres slaveri i Egypten og indgik en pagt med dem om at de skulle være hans folk, og han ville være deres Gud. Den pagt omfattede en mængde love og regler som israelitterne skulle overholde, først og fremmest De 10 Bud, men også en lang række andre.
85 Formålet med de regler var at israelitterne igennem den måde de levede deres liv på, skulle være et levende vidnesbyrd om hvem Gud er. Det gik bare ikke særlig godt med det projekt, for israelitterne viste sig at være ude af stand til at overholde Guds lov. Men det kom ikke bag på Gud; faktisk var det lige fra starten hans plan at én mand, nemlig hans egen søn, skulle gøre det som folket
90 ikke havde kunnet, og at hele folket derefter skulle blive lydige mod Gud *igennem* hans søn – ja, ikke kun Israel, men enhver fra et hvilket som helst folkeslag, som vil tage imod i tro. I dåben bliver vi nemlig knyttet sammen med Jesus og dermed også med hinanden gennem Jesus. Fordi vi har én Herre, én tro og én dåb, er vi også alle sammen ét legeme – Jesu Kristi legeme.

95 Guds folks opgave er stadig at være et levende vidnesbyrd om hvem Gud er, og det er vi først og fremmest gennem vores måde at være på over for hinanden. Det er i det lys vi skal se de eksempler som Jesus giver i dagens tekst, på hvordan det ser ud hvis vores retfærdighed overgår de skriftkloges og farisæernes. Og det viser sig – måske lidt overraskende – at det ikke drejer sig om at være fejlfri, men
100 snarere om hvordan vi *håndterer* vores fejl og svagheder, og ikke mindst hvordan vi håndterer indbyrdes konflikter. Jesus giver os to principper, og dem vil jeg slutte min prædiken af med.

For det første: Vi skal afstå fra vold. Det lyder måske indlysende at vi ikke skal rende rundt og banke eller dolke eller skyde hinanden, men Jesus udvider princippet til også at omfatte verbal vold. Det siges at pennen er skarpere end sværdet, og tungen er om muligt endnu skarpere; i hvert fald står der i

110 Jakobsbrevet at ”tungen kan intet menneske tæmme, den er ustandselig på færde med sin ondskab og fuld af dødbringende gift. Med den velsigner vi Herren og Faderen, og med den forbander vi mennesker, som er skabt i Guds billede; fra samme mund lyder både velsignelse og forbandelse. Mine brødre, sådan bør det ikke være” (Jak 3,8-10). Bruger vi vores ytringsfrihed til at angribe

115 et andet menneske (i særdeleshed en medkristen), så har vi gjort os skyldige i at overtræde buddet om ikke at slå ihjel. Den standard som Jesus sætter her, kan virke meget ambitiøs og urealistisk, men det er heller ikke meningen at det skal være realistisk, for det er ikke noget vi selv skal præstere, men noget som Helligånden skaber i os som et overnaturligt tegn på at vi er Guds folk. Og der

120 ville jo ikke være meget ”overnaturligt tegn” over det hvis standarderne ikke var højere end de standarder der er i verden omkring os. Nej, Guds kirke skal være kendetegnet af Guds kærlighed! I vores del af landet har vi i øvrigt et stykke anskuelsesundervisning i det princip i form af kirken på Christiansø, som er indrettet i en nedlagt våbensmedje. Det sted hvor der tidligere blev fremstillet

125 sværd og knive til at anrette skade på andre mennesker, bliver fredens evangelium nu forkyndt, og Fredsfyrsten Jesus bliver tilbedt. Det kan tjene til at minde os om at en del af Guds kirkes mission er at forkynde fred. ”De skal smede deres sværd om til plovjern og deres spyd til vingårdsknive. Folk skal ikke løfte sværd mod folk, og de skal ikke mere oplæres til krig”, som Esajas og Mika

130 profeterede i Det Gamle Testamente (Es 2,4 og Mika 4,3).

For det andet: Når der opstår konflikter, så har det første prioritet at få dem løst. En konflikt i Kristi legeme er en så alvorlig sag at det at løse den er vigtigere end alt andet i vores Gudsforhold. Jesus taler om at ”bringe en gave til alteret”, og

135 det er måske ikke helt indlysende hvad det betyder, for vi er jo ikke en del af den jødiske kultur som Jesus talte ind i, men det var sådan at en jøde på templets tid kunne aflægge et løfte til Gud om at bringe et offer, og at et sådant løfte var højhelligt og skulle overholdes, koste hvad det ville. Men Jesus siger altså at det at forsone sig med en medkristen som har noget imod én, er *endnu* vigtigere,

140 sådan at man om nødvendigt skal lade offergave være offergave og få talt ud med den man er i konflikt med, først! Og det at forsone sig kan godt indebære at vi må sluge nogle kameler – som Paulus skriver til korinthermenigheden:

145 ”Allerede det, at I overhovedet har retssager med hinanden, er et nederlag for
jer. Hvorfor finder I jer ikke hellere i uret? Hvorfor lider I ikke hellere tab?” (1
Kor 6,7). Jeg skal være den første til at indrømme at jeg synes det skriftsted er
utrolig svært at efterleve, for jeg har en meget stærk retfærdighedssans og kan
derfor have svært ved at give afkald på min ret for evangeliets skyld. Men det
befaler Jesus os altså at gøre. (Dermed ikke sagt at vi skal give carte blanche til
150 skrupelløse platurger der kun er ude på at udnytte andre – det gavner vi ikke
evangeliets sag ved at gøre).

Til slut: Det eneste menneske i verden der nogensinde har levet op til den
standard som vi kristne er kaldet til at leve efter, det er Jesus selv. Selvom Gud
155 har givet os et nyt liv hvor Jesus ved Helligånden opfylder Guds krav *i os*, så må
vi gang på gang erkende at vi igen kom til at lade os styre af vores gamle liv i
stedet for af Helligånden. Derfor er det en stor trøst og opmuntring (og her
citerer jeg freelance-teologen Andreas Østerlund Nielsen, som igen citerer
missiologen Lesslie Newbigin) ”at Gud ikke inddrager os i sin mission *på trods*
160 *af vores synd, brudthed og mangler, men med og i kraft af vores synd, brudthed*
og mangler. Syndige og brudte kristne menneskers liv vidner om, at Gud elsker
verden; ikke som Gud ville ønske verden var, eller som den engang skal blive,
men som den er. Syndige og brudte kristne menneskers liv vidner om at ’den
magt som har det sidste ord i menneskelige forhold er repræsenteret ved en
165 mand, der hænger på et kors.’”

*Lov og tak og evig ære være dig, vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er
og bliver, én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed!
Amen.*

170

Kirkebøn

Lad os tage et øjeblik til eftertanke og stille bøn.

175 Lad os bede:

Herre vor Gud, himmelske Fader! Vi beder dig for hele den verden, som du har
skabt: Ophold den og forny den, så alt igen bliver godt. Lad der blive fred
mellem alle folk og nationer. Velsign jorden og menneskers arbejde. Hjælp os
180 alle til at tage vare på den skabte verden, så vi værner om menneskers velfærd og
forvalter naturen til gavn for hinanden.

Herre, vi beder dig for alle, der er ramt af sorg og ulykke og savn: Trøst de
185 bedrøvede og bange, giv frihed og retfærd til de fattige og undertrykte, mæt de
sultne, helbred de syge, hjælp de hjemløse og landflygtige, vær hos de fangne, giv
nyt mod og håb til de bekymrede og modløse. Vi beder dig også befri vores land
og vores verden for coronapandemien.

190 Herre, vi beder dig for alle, der har fået magt og ansvar og viden betroet: Giv
dem troskab og visdom, så de forvalter mulighederne til gavn for de svage og til
at tjene andre mennesker. Velsign og bevar vor dronning og hele hendes familie.
Vær med regering og folketing og al øvrighed her i landet og med borgmesteren
og kommunalbestyrelsen her på Bornholm.

195 Herre, vi beder dig for vort land, vor familie og alle, vi holder af og er forbundet
med: Hold din skærmende hånd over os, fri os fra alt ondt, og bevar os fra
indbyrdes strid og opløsning. Giv os styrke og vilje til at hjælpe hinanden.

200 Herre, vi beder dig for din kirke her og ud over hele jorden: Velsign den og
forny den ved din Ånd, så den kan tale dit befriende ord til alle mennesker. Vi
beder særligt for vores udsendte Madeleine og Mathias og deres tjeneste på
missionsskibet Logos Hope. Hold os alle fast i det fællesskab, som du i dåben
satte os i. Styrk os gennem nadverens måltid, og hjælp os alle til at tjene dig med
205 glæde.

Vær hos os, når vi skal dø. Forbarm dig over os, giv os ikke løn som forskyldt,
men skænk os en glædelig opstandelse til det evige liv, hvor du med Søn og
Helligånd lever og råder fra evighed til evighed.

210
Amen.

Kilde

<https://hartungkjaerby.dk>

215

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

6. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

220

URI

225

230

235

240

245

250

255